

Pantebogsattesterne bleve, skjønt jeg villig skal indrømme, at der ikke bør gives Anledning til at vikle med Rettens eller Retskrivernes Tid, i hvert Fald indenfor en vis Begrændsning givne frit. Det Samme gjælder for Afgiften for Notarialattester. Det er bekendt, at Livrenteanstalten og flere Kreditforeninger fordrer, at enhver Panteobligation skal bekræftes ved Notarialattest. Her kommer den samme Ubillighed frem; der skal gives 2 Kr. 25 Ore efter Forslaget for en Notarialattest. Jeg erindrer ikke ganske, hvad den koster nu (En Stemme: 4 Kr.!) Ja, det er nok 4 Kr. altsaa næsten det dobbelte. Der er altsaa forsaavidt en Nedsættelse, og det er der jo ogsaa for Pantebogsattester, men for disse to Kinds Vedkommende, for Pantebogsattester og Notarialattester, som efter Forslaget ville løbe op til ca. 6 Kr., tror jeg, at det er en Ubillighed at lade denne Afgift bestaa, og jeg kan heller ikke andet end tro, at den høitærede Justitsminister ved nærmere Eftertanke af Sagen med sin Billighedssjælelse vil komme til den samme Erkendelse, nemlig fordi Afgiften rammer Alle, baade Husmænd og større Eiendomsbesiddere, en s. at den derved faar noget Udseende af at være ubillig. Jeg vil derfor henstille til det kommende Uvalg og til kommende Overveielse, om man ikke vilde gjøre disse Attester afgiftsfrie. Om man f. Ex. i Tilfælde af Laan af visse Stiftelser og Kreditforeninger overhovedet kunde gaa saavidt at bestemme, at det kun skulde være, naar Laanet effektueredes, veed jeg ikke, men i hvert Fald kunde man indenfor en vis Begrændsning give disse Ting fri. Jeg skal altsaa gjentage, at jeg billiger navnlig Nedlættelsen af Ljingslæsningsgebyrerne. Jeg har set, at Forhandlingerne her, ja endog saa mine Udtalelser, ere blevne opfattede, som om man ikke ønskede en Retsreform. Jeg forstaaer forresten ikke, hvorledes man har kunnet være istand til at opfatte mine Udtalelser saaledes. Det er endog saa blevet sagt, at man vist kunde enes baade fra Høire og Venstre om at lægge Sagen til Side. Det vil jeg nødig være med til; jeg har udtalt i forrige Møde — og det gjælder ikke mindst om den foreliggende Sag — at jeg ønsker disse Forslag fremmede, behandlede og gjen-nemarbejdede, indtil vi naae et Udbytte af dem. Jeg betragter i Sandhed disse Lovforslag som i Ordets strengeste Betydning søllelige Spørgsmaal, og jeg ønsker derfor, at de maa blive Gjenstand for den Behandling i Befolkningen, som de have Krav paa. Selv om det varer en lang Tid, inden vi naae et Resultat, mener jeg dog ikke, at Sagerne skulle henlægges, eller at man fra Høire og Venstre skulde blive enig om, at de ingen Betydning have, uagtet det staaer i Grundloven, og uagtet det er Ting, som der har været Tale om og Ønske om i saamange Aar. Jeg vilde nødig have, at det skulde blive Tilfældet, at man, naar der kommer et Arbeide, som, hvad man

erf kan mene om det, er et bygtigt Arbeide, vilde sige, at nu skulde man baade fra Høire og Venstre være enig om at lægge denne Sag til Side.

Balle: Jeg bad om Ordet for en kort Bemærkning, men den sidste Uttring af den sidste ærede Taler tvinger mig til med den ærede Forsmands Tillabelse, hvis der ikke er indtegnet nogen Taler, at gaa ud over den korte Bemærkning. Den Grund, jeg havde til igjen at bede om Ordet ved dette Forslag, var den Opfattelse, som den ærede sidste Taler og tilbøds ogsaa den høitærede Minister gjorde gjældende om Hensyn til det forrige Forslag. Jeg er nemlig ganske vist ikke af den Mening, at de Nedsættelser, som staa i dette Forslag om Retsafgifterne, ikke skulle paaskjønes i allerhøieste Grad, men naar jeg fremhævede dem ved det forrige Lovforslag, var det kun for at fremstille et levende Billede af, hvorledes det vilde stille sig med Hensyn til Afgifterne, hvis disse Love uforandret gik igjennem; thi man maa jo dog ogsaa her fra Folkethingets Side tage finansielle Hensyn. Det ere vi jo opfordrede til, og naar der er Tale om en Tilgang i Udgifter og en Nedgang i Indtægter, er det jo i høi Grad et finansielt Spørgsmaal. Naar jeg atter skal gaa ud over den korte Bemærkning, vil jeg sige, at jeg for mit Vedkommende er ganske enig med den sidste ærede Taler i, at det maa være en stor Feil, saasnart Almenheden skulde kunne opfatte de Udtalelser, der ere fremkomne her over disse vigtige Forslag, som om man ikke ønskede disse. Løveimod, jeg ønsker dem vist i lige saa høi Grad, som den ærede sidste Taler, men jeg siger til, at jeg ønsker dem kun, naar de ere en virkelig Gjennemsjærelse af Grundlovens Tanke, for at vi ikke skulle sætte vort Segl paa Noget, der kun er en halv Forholdsregel. Det er kun det, jeg vilde havde. Jeg begyndte mine Betragtninger med at gjøre gjældende, at den nuværende Retsstilstand er, set som fremgaaet af Enevælden, lige saa god for Retsvæsenets Vedkommende, som Stoleloven af 1814 var god paa Stolsomraadet, set fra Enevældens Standpunkt, men at der nødvendigvis maatte kræves noget Andet og Mere, saasnart som der skulde gives en Retsordning, som passede for den konstitutionelle Forfatning. At stille Domsmagten uafhængigt baade af Administrationen og Repræsentationen vil vistnok, naar alvorlige Folk tænke over, hvilke Lider der kan komme, være et af de allervigtigste Hensyn, der vilde være at tage, og jeg har i den Henseende den høitærede Justitsministers Udtalelse for mig. Ministeren har efter min Mening ikke fyldt gjort denne Tanke i sine Forslag, men har selv udtalt den Grundtanke, at Domsstolene maa staa saa uafhængigt som muligt, og skulle de staa uafhængigt, maa de staa uafhængigt ligesaa vel overfor Administrationen, som overfor Repræsentationen. Det var den ene Side af